

OPINION

POLITISK REDAKTÖR: JOHAN HAKELIUS johan.hakelius@fti.se

FINANSTIDNINGEN

LÖRDAG 11 DECEMBER 1999

Upptred värdigt. Skilj er!

ALLA HAR FÅTT DET HÄR OM BAKFOTEN. Expressen manar norrmän och svenskar att hålla ihop. Litet sött. Och förbluffande naivt. Dagens Industri och Aftonbladet kräver Thormod Hermansens huvud på ett fat. Att en ny VD utses. Tuffare. Men lika naivt.

Det är nämligen inte norrmännen det är fel på. Eller svenskarna. Det är inget fel på Thormod Hermansen heller för den delen, annat än att han är lite hetlevrad. Det är knappast ens fel på koncernens vice VD Marianne Nivert som gjorde sig skyldig till majestätsbrott på fredagen genom att kräva sin chefs avgång. Nej, det är fusionen det är fel på. Men som så vanligt i havererade organisationer letas syndabockar i stället för strukturfel.

Tänk själv. Telias dåvarande VD Lars Berg förhandlade en gång från grunderna för affären med Thormod Hermansen. Varför? Jo för att de var hjärtligt trötta på att vara chefer i trista statliga bolag. De ville till börsen, där det händer grejer, där folk bryr sig. Men de fick inte för mamma och pappa. Alltså: fusion där själva knorren var privatiseringen. Börsnoteringen.

Men eftersom de gamla televerken alltså är genompolitiska organisationer och eftersom de har politiker som ägare så blev avtalet politiskt. Millimeterrättvisa och vetoträtt. En norrmän här mot en svensk där. Ett huvudkontor i Oslo mot ett i Stockholm. En styrelseplats till mig och en till dig.

DET SJUKA KONTRAKT som båda parter en gång undertecknade har gjort det omöjligt att lösa problem genom att byta ut enskilda personer. Eller genom att alla lovar vara snälla.

Problemen bor i avtalets folkedemokratiska klausuler. Det är ett välkänt faktum att fusioner misslyckas när alla skall var med och bestämma: Så är det även i det privata näringslivet. Titta på Pharmacia & Upjohn. Titta på Astrazeneca. Exemplet är legio.

Jamen, invänder någon, processen är igång! Teia sålde sin norska verksamhet härom dagen! Synd, men inget skal att fortsätta ett hoppöst projekt. Det ska villigt erkännas att det kostar både i prestige och pengar att bryta upp koncernen igen. Men det är dags att byta huvudet av skam. Det kostar ännu mer att fortsätta. Den som erkänner ett misstag vinner större respekt en den som med dåraktig envishet tågar vidare mot avgrunden.

Det har sagts att det är för sent. Att bolaget redan är bildat och att det inte går att reversera fusionen. Snack. Aktieägarna, norska och svenska staten, bestämmer själva över sitt företag, och dess tillgångar. Avknoppningar, styckningar och företagsuppdelningar sker dagligen. En bolagsstämma kan besluta om sådant. Var och en tar sitt, slickar såren och återgår till det gamla.

Det är kört. Vi vet det. De vet det. Snälla, sluta nu!

"Som så vanligt i havererade organisationer letas syndabockar i stället för strukturfel"

PÅ YTAN verkar allt vara vid det gamla. Regeringen återvinner en förbrukad idé från tidigt 70-tal om att vinst i värden är fullt. Men under ytan sker

förändringar. Även om de kan tyckas subtila.

Det framgick när boken *Mer välfärd för pengarna* av Carin Kamsvåg och Jens Karlsson igår presenterades hos Företagarnas riksförbund. Mer intressant än de konkreta förslagen är deras motiveringar.

Länge har endast ekonomiska effektivitetsargument varit legitima, vilket också präglar titeln på boken. Men med största självklarhet sägs något annat i en nyckelmening: "Den grundläggande tanken är att den enskilde har en plikt, men också en rätt och en vilja att själv försörja sig". Här knyter författarna an till arbetsmoral som var given på den tid då Sverige hade världens högsta tillväxttakt. Till dygdetik som länge varit bannlyst.

Det låter som de tidiga och vitala svenska arbetar- eller bonderörelserna när författarna bejakar att människor faktiskt har olika önska-

ningar i livet. Och att det är genom personlig frihet som de många människorna kan nå den tillvaro de vill ha.

Boken gör ingen poäng av det, men hållningen visar på en ny dimension i samhällsdebatten - viljan att respektera medborgarna och deras eget ansvar. Även de som har små resurser. Bland annat småföretagarna.

Mer välfärd för pengarna? Javisst. Men också ett rejält byte av perspektiv.

DICK ERICSON

dick@ericon.com 08-506 245 00

Konflikter i nya spår

Nätokrater mot bondläppar. Vem vinner?

SUMMERAT

Det mediala gatloppet för nasseynglingarna visar att det gamla samhället tappat greppet. Partierna ställs åt sidan. En ny konflikt mellan det kosmopolitiska och hembygdsfascistiska tonar fram.

Det finns folk som säger att chefredaktören på Dala-Demokraten, Göran Greider, borde sluta med sitt politiska vrövel och istället ägna sig åt något som han är ganska hygglig på, nämligen att skriva poesi.

Men stundtals hittar faktiskt denne excellent gaphals rätt. Som han gjort i diskussionen om det mediala gatloppet för nazister.

Greider konstaterade häromdagen att all politik börjar och slutar på gatorna. De som tar kommandot över de offentliga miljöerna vinner också den politiska makten.

Onekligen en poäng.

I dagens Sverige har exempelvis folket övergivit partiväsendet. Detta är med all sannolikhet det största hotet mot demokratin i vårt land. Det innebär nämligen att de institutioner som innehar rätten att utse de kandidater vi ska rösta på, i allmänna val har imploderat. Partierna är ifte längre folkförelser, men lik förbannat, har de monopol på att vaska fram våra företrädare.

Göran Greider skriver också att det är de ekonomiska och sociala grundförhållandena som bestämmer samhällets utveckling. Han har uppträts över att den mediala eliten inte ser de fundamentala samhällsproblem som ligger bakom att nasseynglingarna "löper amok". Det har med systemet att göra, inte med bristen på offentlig upptuktelse.

Göran Greider har en poäng, men begriper nog inte vilken oerhörd upptäckt han egentligen gjort.

För Greider är receptet på problemet sannolikt att kasta mer

FOTO: SCANPIX

Gaphalsen Greider kan ibland hitta rätt.

bidrag i käftan på alla som orkar öppna truten, och därmed skulle också samhällsmissnöjet minska och grunden för nazist försvinna.

Istället är det uppbäret att vad vi ser är inte bara ansiktet på några nazistiska fåhunder, utan också att det idag är medierna som formulerar det politiska samtalet i Sverige. De politiska partierna förmår inte att försvara berättelsen om det öppna samhället. De är på deks och har tappat greppet. Istället träder andra krafter fram för att bestämma var skäpet ska stå.

Den nya eliten försöker självfallet ta ansvar för helheten. Medierna visar sitt samhällsansvar när de hänger ut nassarna. Det skapar en mer balanserad bild av vad bondskan egentligen är för något.

Ty tidigare var det bara fallskärmsförsedda direktörer och felparkerade ministrar som fått springa över den mediala klingan.

Den som däremot misshandlar oskyldiga brukar kallas "27-åring- en från Nybro" och den som klagar över moskébyggen "en äldre stockholmare".

Vanligt folk har fått gömma sig bakom anonymiteten, folkvalda företrädare och representanter för de välståndbringande krafterna får schavottera öppet. Men nu när mediefolket själva tagit plats i maktens boningar ändras principerna. Tölpar och illgärningsmän hängs därför ut till korparna.

Därmed får vi också lite balans i den transparenta globala byn. Medierna ska inte bara illfånas över den amerikanske presidentens avvisningar, utan också bondläpparnas indolens.

Den handfull nazister som nu skrapats fram ur kloakerna ger besked om att en större samhällsomvandling inte kan ske utan friktionsvärme. Vi kan fokusera på den växande konflikten mellan det kosmopolitiska och hembygdsfascistiska.

På ena sidan står nätokraterna, en välutbildad, självständig grupp kunskapsarbetare, med höga löner och lysande framtidsutsikter, som skaffat sig erhygglig ställning. Det är globaliserade människor som läser rosa-tidningar och har ett tjugotal kokböcker hemma i hyllan. De vet allt om transferbiljetter men inget om hembrant.

På andra sidan de som inte har kunskapskapital eller social kompetens, och retirerar in i stamsamhället. Det är bondläpparna, lantsarna, de icke förändringsbenägna, vars uppmärksamhet populisterna av olika slag försöker vinna. De skiter i dollarkursen men undrar vars skoterspåret går.

Konflikten mellan det globaliserade och xenofobiska, mellan nätokratin och bondläpparna, har vi ännu bara anat konturerna av.

STIG-BJÖRN LJUNGGREN

stikkan@ljunggren.com 08-506 245 00

FINANSTIDNINGEN

INGÅR I MODERN TIMES GROUP

TELEFON

08-506 245 00

FAX

08-14 99 30

POSTADRESS

Box 70347, 107 23 Stockholm

REKONSADRÄSS

Kungälvsgatan 18, 4 tr

REDAKTÖREN

E-post: redaktion@fti.se

Fax: 08-14 99 30

LÄSARSERVICE DYNET RUNT

Beställning 08-506 245 60

Uretbliven tidning 08-506 245 80

Fax 08-506 245 82

ANNONSER

Telefon 08-506 245 80

Fax 08-506 245 81

CHEFREDAKTÖR/

ANSVARIG UTGIVARE

Jon Åsberg

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Frederik Rudtäck

UTGIVARE

Sveriges Finansnyheter AB

PRENUMERATIONSPRISER

Helt år 2 396 kr (inkl moms 2 540 kr)

Halvår 1 340 kr (inkl moms 1 420 kr)

Kvartal 731 kr (inkl moms 775 kr)

Månad 245 kr (inkl moms 260 kr)

Postgång: 92 03 025

Bankgiro: 8470 1016

WEBBSIDA OCH TEXTARKIV

Finanstidningen lagras elektroniskt och finns tillgänglig på internet-adressen www.fti.se.

Där finns arkiv sedan 1 januari 1997. Artiklar kan även beställas per telefon 08-506 245 00 för 250 kronor plus moms per artikel.

Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten. Detta medges normalt inte. För beställning material ansvaras ej.

Finanstidningens redaktion

125 000 LÄSARE

FINANSTIDNINGEN
ISSN-1100-842X
V.C. PRESS AB
VÄSTERÅS 1999